

Door de sombere visie van Al Gore houden de media zich vooral bezig met de dreiging van water. Toch zie je ook een andere benadering: in steden worden de dichtgestorte grachten weer opengemaakt, dijken worden doorgestoken en zeewater mag weer binnenkomen. "Vroeger pasten mensen zich aan het water aan en gingen er niet tegenin", zegt gemaaloot Dick van den Dool.

60
ONKRUID 178

Dick van den Dool:

"Water heeft altijd geweldige aantrekkingskracht gehad", zegt Dick van den Dool. "Mensen vonden – en vinden – het heerlijk om er in de buurt te wonen." Dat heeft volgens hem te maken met de stroom en de energie van water. Water dat langs je erf stroomt is bijvoorbeeld zuiverend, het neemt belastende stoffen op en voert die weer af. Vroeger maakten mensen daar al gebruik van. "Kijk maar naar de opbouw van steden. In Amsterdam liggen de grachten als schillen, als een halve maan om de bebouwing heen. De stedenbouwers wisten heel goed dat een stad water nodig heeft om afval weg te spoelen en het ook energetisch schoon te houden."

Sinds zijn studie milieukunde is Dick van den Dool al in water geïnteresseerd. Later ging hij zich op een andere manier met

‘Water is zowel vriend als vijand’

water bezighouden en raakte hij geïnteresseerd in water als bron van leven.

“Al voor de watersnoodramp in 1953 werd water als een vijand beschouwd; water was een bedreiging”, zegt Dick van den Dool. De dreiging van het water wordt tegenwoordig weer benadrukt, onder meer door de film *An Inconvenient Truth* van Al Gore. Gore schetst in die film een beeld van smeltende ijskapen waardoor de zeespiegel zal gaan stijgen. Grote delen van Nederland kunnen dan worden weggespoeld. Maar water is altijd zowel een vriend als een vijand geweest. Water zorgde voor voedsel en voor handel.

Het water gaf voorspoed – maar nam ook...

“De ‘ouden’ wisten dat water zowel vriend als vijand was”, zegt Dick van den Dool. Het water vroeg offers; zo is er in de loop der tijd heel wat land weggeslagen. Water was een natuurkracht waar je rekening mee moest houden en waar mensen veel respect voor hadden. “Mensen die in die tijd leefden zouden nooit proberen het water te keren of af te dammen, uit respect voor de natuurkrachten. Ze pasten zich aan het water aan, maar gingen er niet tegenin.” In deze visie horen weggeslagen

stukken land dus gewoon bij het leven in een waterrijke omgeving. “We zitten in het deltagebied van drie grote rivieren die kunnen overstromen. Ook de zee kan het land binnendringen. Zoals je op Sicilië meer risico loopt op een vulkaanuitbarsting, horen stormen en overstromingen bij de natuurlijke gevaren van dit land. De ouden wisten dat een rivierbedding een dynamisch landschap was. Ze piekerden er dus niet over daar te gaan wonen. Tegenwoordig bouwen we er recreatieparken en woonwijken...”

Voor de eerdere bewoners van ons land had water een religi-

‘Een stad heeft water nodig om het energetisch schoon te houden’

'Zelf schenk ik wel eens water aan de rivier de Giessen.'

62
ONKRUID 178

euze functie. Aan het water vonden bijvoorbeeld inwijdingen plaats. Goed water was gewijd aan een bepaalde god of godin, aan wie geofferd werd. Deze watergoden en -godinnen ontvingen bijvoorbeeld voedsel of andere waardevolle producten. Nederland heeft een traditie op het gebied van 'waterwezens', zegt Dick van den Dool. "Kijk maar eens op oude topografische kaarten, dan zie je de meest vreemde waterwezens. Langs de kusten zie je vaak zee-meerminnen afgebeeld. Maar mensen tekenden ook Neptunus-achtige wezens, zeegodinnen, waterwezens, nimfen... En die wezens komen ook terug in onze volksverhalen. Al het water is 'belevendigd', er zit leven in. Ook op het subtiele niveau. En dat geldt niet alleen voor zeeën en rivieren, maar ook voor de slotjes en de poelen."

Toch vindt Dick van den Dool niet per se dat we dan ook meer contact moeten leggen met deze wezens. "Je kunt over het algemeen zeggen: als je geïnteresseerd bent in het subtiele van

het leven, dan ga je een andere relatie aan met het leven. Proef het verschil tussen een slok wijn en een slok wijn met aandacht. Dat heeft met kwaliteit te maken, niet met spiritualiteit of religieus bewustzijn. Je moet je gewoon realiseren dat je in en mét een mooie omgeving leeft."

Ondanks de sombere visie van Al Gore is de houding van mensen ten opzichte van water aan het veranderen, merkt Dick van den Dool. Het water is geen vijand meer, we stellen ons vriendelijker op. "Mensen plaatsen waterbekkens in hun huis, in bijna elke tuin is wel een vijver, in steden worden de dichtgestorte grachten weer opengemaakt, dijken worden doorgestoken en zeewater mag weer binnenkomen... Kortom, er is een verandering op gang gekomen."

Ook zelf kun je proberen het water weer te eren. "In de eerste plaats kun je water begroeten. Als je langs water loopt, schenk er dan aandacht aan. Als ik bijvoorbeeld in de auto een rivier oversteek, groet ik haar.

Dan voel ik ook altijd dat ik een reactie terug krijg van die rivier. Of ga een tijdje bij de waterkant zitten en maak contact met de rivier. Merk dan op wat het met jou doet.

Cadeaus geven, dat doet ook wonderen. Daarvoor kan ik je geen richtlijnen geven, het ene cadeau is niet beter dan het andere. Een vriend van mij gaat bijvoorbeeld naar de Amazone en verzamelt nu al flesjes met Noordzeewater om dat aan de rivier te schenken. Zelf schenk ik wel eens water aan de rivier de Giessen, die langs mijn huis stroomt. Dan merk ik hoe dankbaar de rivier is dat ze gevoed wordt. Een cadeau geven aan water is iets persoonlijks. Het is gewoon een kwestie van aandacht besteden aan water en onderzoeken wat het water wil ontvangen."

**Als gaialoog verdiept Dick van den Dool zich in het zoeken naar nieuwe vormen van verbondenheid tussen aarde, natuur, mens en kosmos.*